

Een kwalitatieve speel-omgeving in de buitenschoolse opvang op school

Door Lisa Verrando en Peter Dekeyser
Kind & Samenleving vzw

Kwalitatieve opvang: brainstorm

De opvang door de ogen van de kinderen

OPVANG = EEN OVERGANGSMOMENT

3 GEDRAGINGEN ZICHTBAAR TIJDENS DIT MOMENT:

1. KINDEREN IN WACHT
2. OPPERVLAKKIG SPELEN
3. INTENSIEF SPELEN

DE UITING VAN DEZE 3 GEDRAGINGEN HANGT STERK AF VAN DE SPEELKANSEN DIE DE KINDEREN KRIJGEN.

Speelkansen

TIJDENS HET ONDERZOEK ONDERVONDEN WE DAT DE SPEELKANSEN VAN KINDEREN STERK AFHANGEN VAN DE VOLGENDE FACTOREN:

1. DE STRUCTURELE OPDELING VAN DE OPVANG
2. DE BEGELEIDERS
3. HET MATERIAAL
4. HET TERREIN

VANDAAG LIGT DE FOCUS OP DE EERSTE 3 FACTOREN

Structuur

ER ZIJN 3 OPVANGSMOMENTEN:

1. VOOROPVANG: TOENAME MOMENT
2. NA OPVANG: AFNAME MOMENT
3. WOENSDAGNAMIDDAG OPVANG: AFNAME MOMENT

AAN HET EINDE VAN DE OPVANG WANNEER ER WEINIG KINDEREN
ZIJN = FAMILIAIR EINDMOMENT

Structuur woensdagopvang

woensdag opvang	
11:00	Bel einde school
12:00	Kinderen opvang wachten onder afdak
13:00	Vrijspel buiten
14:00	
15:00	
16:00	Vrijspel binnen
17:00	
18:00	
19:00	
20:00	

woensdag opvang	
11:00	
12:00	
13:00	
14:00	
15:00	
16:00	
17:00	
18:00	
19:00	
20:00	

De zorg

HET IS BELANGRIJK DAT DE
OPVANG SYSTEMEN
VOORZIET DIE INSPELEN OP
DE ZORGNODEN VAN
KINDEREN:

- HUISWERK
- ETEN
- VERZORGING
- RUST/SLAAP

Begeleiders

DE ROLLEN VAN DE BEGELEIDER m.b.t. kinderspel

DE ROLLEN VAN DE BEGELEIDER m.b.t. kinderspel

- De begeleider doet louter toezicht.
géén inbreng t.b.v. spel. Behalve reageren op (vermeend) storend gedrag.

DE ROLLEN VAN DE BEGELEIDER m.b.t. kinderspel

- De begeleider doet louter toezicht.
géén inbreng t.b.v. spel. Behalve reageren op (vermeend) storend gedrag.
- De begeleider observeert kinderspel en geeft spelimpulsen (-> inspirerende uitspraak of kleine actie, spelidee) of faciliteert spel van kinderen (begeleidend ondersteunen)
(impuls die kinderen verleidt tot speels gedrag, impuls voor het kinderspel)

DE ROLLEN VAN DE BEGELEIDER m.b.t. kinderspel

- De begeleider doet louter toezicht.
géén inbreng t.b.v. spel. Behalve reageren op (vermeend) storend gedrag.
- De begeleider observeert kinderspel en geeft spelimpulsen (-> inspirerende uitspraak of kleine actie, spelidee) of faciliteert spel van kinderen (begeleidend ondersteunen)
(impuls die kinderen verleidt tot speels gedrag, impuls voor het kinderspel)
- De begeleider voorziet spelmateriaal (zet het klaar) als 'impuls'.
zet specifiek materiaal ter beschikking
(vb. klein fantasiespel, op tafel), (vb. rollend materiaal ...)

DE ROLLEN VAN DE BEGELEIDER m.b.t. kinderspel

- De begeleider doet louter toezicht.
géén inbreng t.b.v. spel. Behalve reageren op (vermeend) storend gedrag.
- De begeleider observeert kinderspel en geeft spelimpulsen (-> inspirerende uitspraak of kleine actie, spelidee) of faciliteert spel van kinderen (begeleidend ondersteunen)
(impuls die kinderen verleidt tot speels gedrag, impuls voor het kinderspel)
- De begeleider voorziet spelmateriaal (zet het klaar) als 'impuls'.
zet specifiek materiaal ter beschikking
(vb. klein fantasiespel, op tafel), (vb. rollend materiaal ...)
- De begeleider speelt mee
zien we vaker aan het einde van de opvangdag.
Nog weinig kinderen aanwezig, spelen gezellig samen.

DE ROLLEN VAN DE BEGELEIDER m.b.t. kinderspel

- De begeleider doet louter toezicht.
géén inbreng t.b.v. spel. Behalve reageren op (vermeend) storend gedrag.
- De begeleider observeert kinderspel en geeft spelimpulsen (-> inspirerende uitspraak of kleine actie, spelidee) of faciliteert spel van kinderen (begeleidend ondersteunen)
(impuls die kinderen verleidt tot speels gedrag, impuls voor het kinderspel)
- De begeleider voorziet spelmateriaal (zet het klaar) als 'impuls'.
zet specifiek materiaal ter beschikking
(vb. klein fantasiespel, op tafel), (vb. rollend materiaal ...)
- De begeleider speelt mee
zien we vaker aan het einde van de opvangdag.
Nog weinig kinderen aanwezig, spelen gezellig samen.
- De begeleider doet een voorbereid activiteitenaanbod dat hij/zij stapsgewijs begeleidt
in de praktijk = vaak een aanbod dat verwant is aan knutselen, dat aan tafel
gezamenlijk kan gebeuren. Na het activiteitenaanbod wordt het materiaal weer
opgeborgen.

DE ROLLEN VAN DE BEGELEIDER m.b.t. kinderspel

- De begeleider doet louter toezicht.

géén inbreng t.b.v. spel. Behalve reageren op (vermeend) storend gedrag.

- De begeleider observeert kinderspel en geeft spelimpulsen (-> inspirerende uitspraak of kleine actie, spelidee) of faciliteert spel van kinderen (begeleidend ondersteunen) (impuls die kinderen verleidt tot speels gedrag, impuls voor het kinderspel)

- De begeleider voorziet spelmateriaal (zet het klaar) als 'impuls'.

zet specifiek materiaal ter beschikking

(vb. klein fantasiespel, op tafel), (vb. rollend materiaal ...)

- De begeleider speelt mee

zien we vaker aan het einde van de opvangdag.

Nog weinig kinderen aanwezig, spelen gezellig samen.

- De begeleider doet een voorbereid activiteiten aanbod dat hij/zij stapsgewijs begeleidt in de praktijk = vaak een aanbod dat verwant is aan knutselen, dat aan tafel gezamenlijk kan gebeuren. Na het activiteiten aanbod wordt het materiaal weer opgeborgen.

DE ROLLEN VAN DE BEGELEIDER m.b.t. kinderspel

- De begeleider doet louter toezicht.

géén inbreng t.b.v. spel. Behalve reageren op (vermeend) storend gedrag.

- De begeleider observeert kinderspel en geeft spelimpulsen (-> inspirerende uitspraak of kleine actie, spelidee) of faciliteert spel van kinderen (begeleidend ondersteunen) (impuls die kinderen verleidt tot speels gedrag, impuls voor het kinderspel)

- De begeleider voorziet spelmateriaal (zet het klaar) als 'impuls'.

zet specifiek materiaal ter beschikking

(vb. klein fantasiespel, op tafel), (vb. rollend materiaal ...)

- De begeleider speelt mee

zien we vaker aan het einde van de opvangdag.

Nog weinig kinderen aanwezig, spelen gezellig samen.

- De begeleider doet een voorbereid activiteitenaanbod dat hij/zij stapsgewijs begeleidt in de praktijk = vaak een aanbod dat verwant is aan knutselen, dat aan tafel gezamenlijk kan gebeuren. Na het activiteitenaanbod wordt het materiaal weer opgeborgen.

DE ROLLEN VAN DE BEGELEIDER m.b.t. kinderspel

De begeleider doet louter toezicht.

géén inbreng t.b.v. spel. Behalve reageren op (vermeend) storend gedrag.

De begeleider observeert kinderspel en geeft spelimpulsen (-> inspirerende uitspraak of kleine actie, spelidee) of faciliteert spel van kinderen (begeleidend ondersteunen)

(impuls die kinderen verleidt tot speels gedrag, impuls voor het kinderspel)

De begeleider voorziet spelmateriaal (zet het klaar) als 'impuls'.

zet specifiek materiaal ter beschikking

(vb. klein fantasiespel, op tafel), (vb. rollend materiaal ...)

De begeleider speelt mee

zien we vaker aan het einde van de opvangdag.

Nog weinig kinderen aanwezig, spelen gezellig samen.

De begeleider doet een voorbereid activiteitenaanbod dat hij/zij stapsgewijs begeleidt

in de praktijk = vaak een aanbod dat verwant is aan knutselen, dat aan tafel gezamenlijk kan gebeuren. Na het activiteitenaanbod wordt het materiaal weer opgeborgen.

DE ROLLEN VAN DE BEGELEIDER m.b.t. kinderspel

Welk spelaanbod?

- Diversiteit aan spelvormen -> zodat alle spelvormen aan bod kunnen komen

DE ROLLEN VAN DE BEGELEIDER m.b.t. kinderspel

Welk spelaanbod?

- Diversiteit aan **spelvormen** -> zodat alle spelvormen aan bod kunnen komen

receptief spel
sociaal spel

genieten van wat om je heen gebeurt
genieten van het samenzijn

fantasiespel
constructiespel
explorerend spel

'doen-alsof' spel
knutselen, prutsen, bouwen, veranderen aan je omgeving
ontdekkend spel, je omgeving onderzoeken

uitdagingsspel
regelspel
herhalend bewegen

'kan ik dat? Durf ik dat?'
spelen met 'reglementen' en met 'winnen en verliezen'
bewegen om te bewegen, genieten van de beweging op zich

DE ROLLEN VAN DE BEGELEIDER m.b.t. kinderspel

Welk spelaanbod?

- Diversiteit aan **spelvormen** -> zodat alle spelvormen aan bod kunnen komen

receptief spel

genieten van wat om je heen gebeurt

sociaal spel

genieten van het samenzijn

fantasiespel

'doen-alsof' spel

constructiespel

knutselen, prutsen, bouwen, veranderen aan je omgeving

explorerend spel

ontdekkend spel, je omgeving onderzoeken

uitdagingsspel

'kan ik dat? Durf ik dat?'

regelspel

spelen met 'reglementen' en met 'winnen en verliezen'

herhalend bewegen

bewegen om te bewegen, genieten van de beweging op zich

Materiala

TER BESCHIKKING STELLEN VAN MATERIAAL

-> WELK MATERIAAL?

Def: producten die kinderen zelf kunnen manipuleren, verplaatsen ...

TER BESCHIKKING STELLEN VAN MATERIAAL

-> WELK MATERIAAL?

opdracht

1

☺☹☹ ☀️🏠

2

☺☹☹ ☀️🏠

3

☺☹☹ ☀️🏠

4

☺☹☹ ☀️🏠

TER BESCHIKKING STELLEN VAN MATERIAAL

-> WELK MATERIAAL?

Materiaal dat in de regel aanwezig is in opvanglocaties (in de betekenis van 'in dagelijks gebruik'):

- Bal
- Papier en kleurpotloden, ...
- boxen met 'klein fantasiespel' : autootjes, boerderijfiguurtjes, poppen,
- boxen met 'klein constructiespel' : bouwblokken , diverse types...
- Soms ook 'groot fantasiespel' onder de vorm van: keukentje...
- Rollend materiaal (in sommige gevallen)

★★
Fantasiespel - klein

★
Bewegingsspel

Fantasiespel – groot

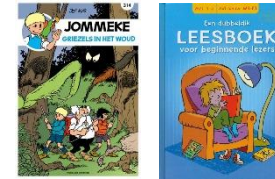
Gezelschapsspellen

★★
Constructiespel - klein

★
Boeken, strips

Constructiespel – groot

★
Puzzels

★
Rollend materiaal

★
Knutselmateriaal basis

★
Sportachtig spel, regelspel

Knutselmateriaal extra

★
Bewegingsspel

Fantasiespel – groot

Gezelschapsspellen

Constructiespel – groot

★
Rollend materiaal

★
Sportachtig spel, regelspel

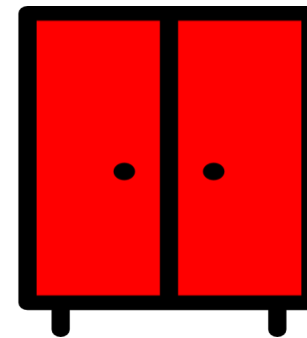

Knutselmateriaal extra

TER BESCHIKKING STELLEN VAN MATERIAAL

-> OVER DE WIJZE WAAROP MATERIAAL TER BESCHIKKING WORDT GESTELD.

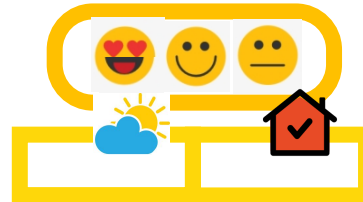

TER BESCHIKKING STELLEN VAN MATERIAAL

-> OVER DE WIJZE WAAROP MATERIAAL TER BESCHIKKING WORDT GESTELD.

Aandacht voor :

binnenmateriaal en buitenmateriaal

materiaal in functie van alle spelvormen

		MATERIAAL
Fantasiespel - klein		Bewegingsspel
Fantasiespel - groot		Gezelschapsspellen
Constructiespel - klein		Boeken, strips
Constructiespel - groot		Puzzels
Rollend materiaal		Knutselmateriaal basis
Sportachtig spel, regelspel		Knutselmateriaal extra

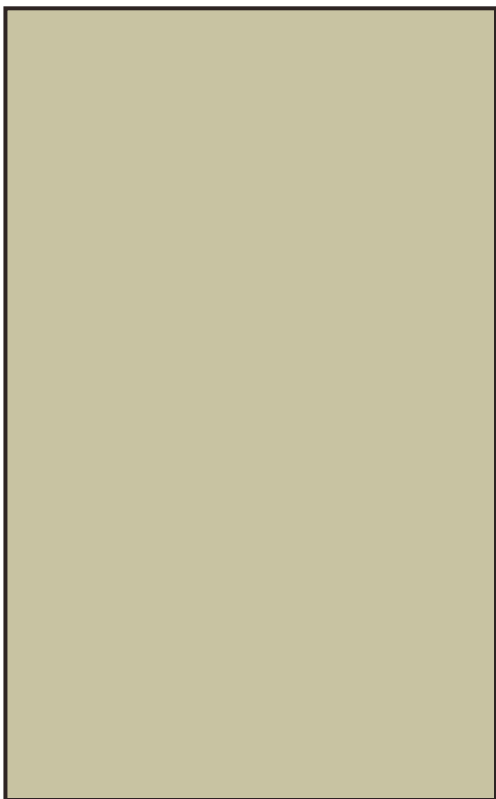
Aandacht voor leeftijdsgroepen en het vermengen ervan

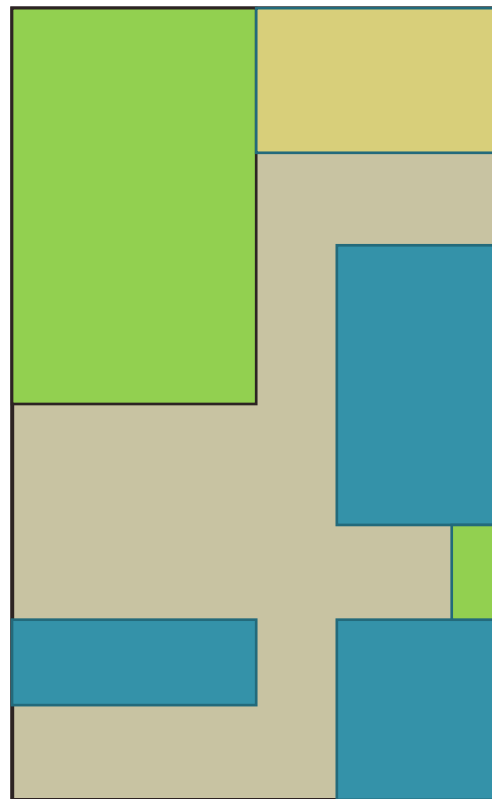
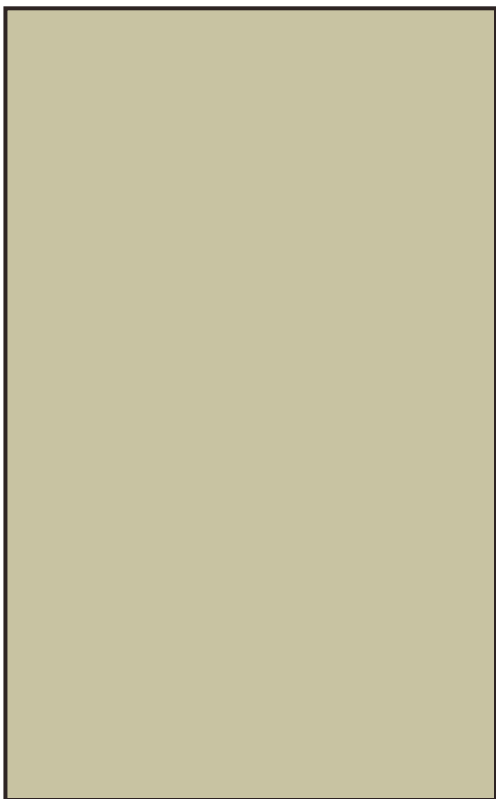
Terrein

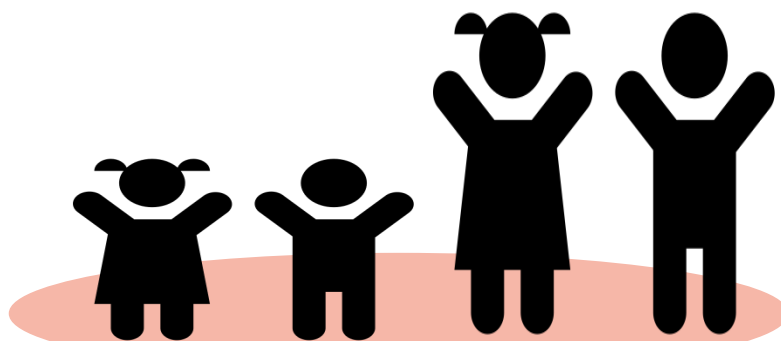
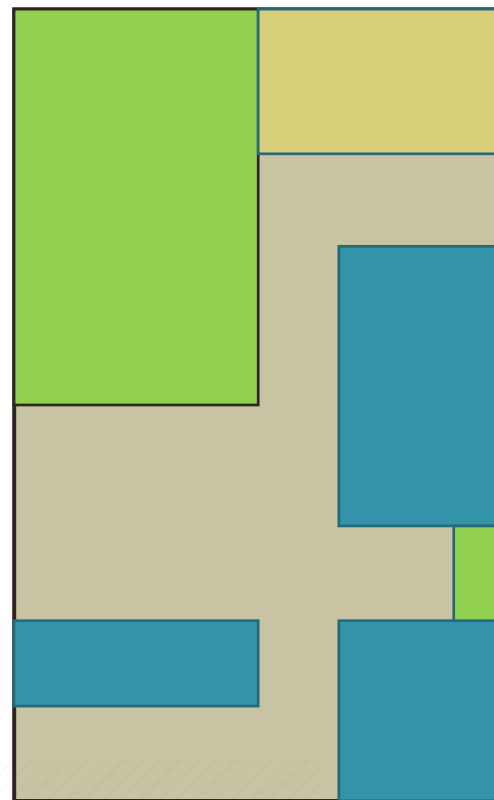
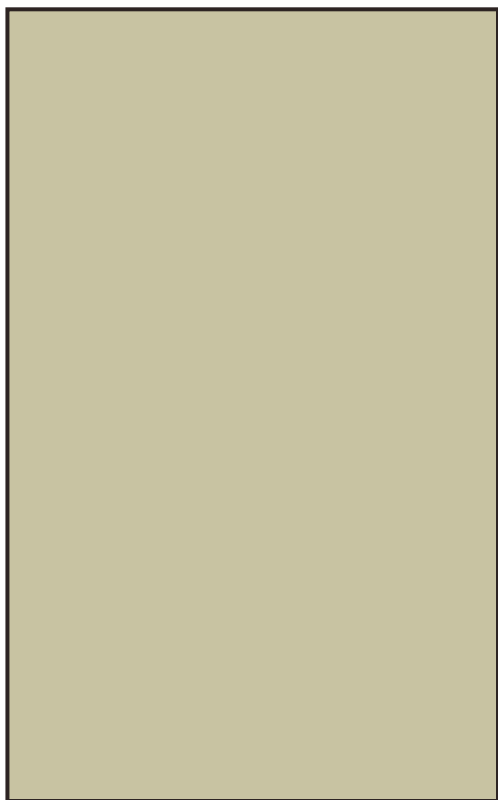
Zonering

Zonering

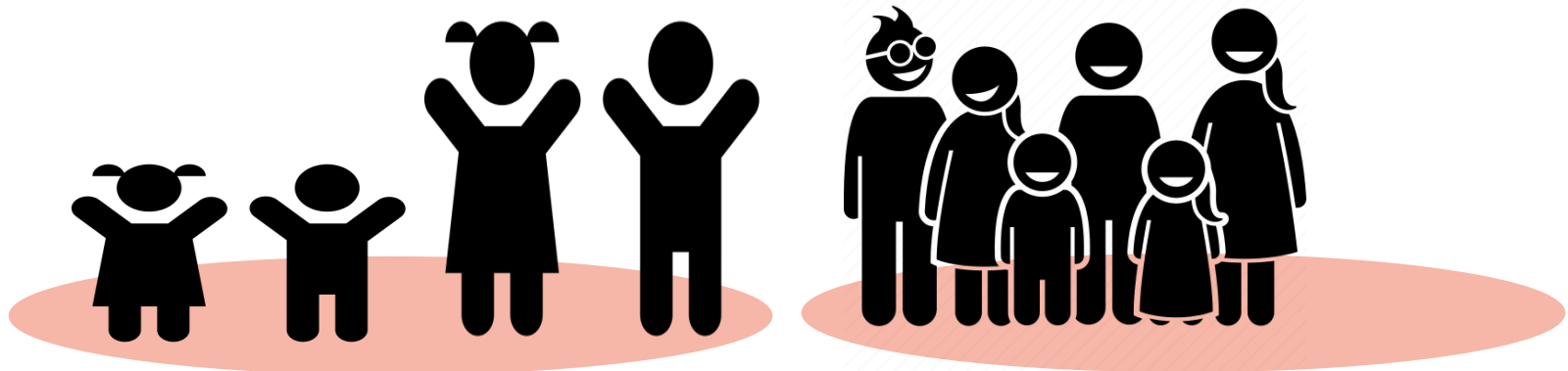
Zonering

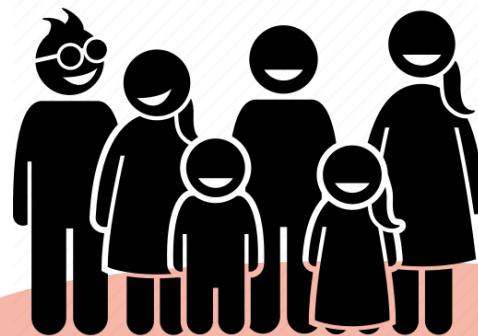
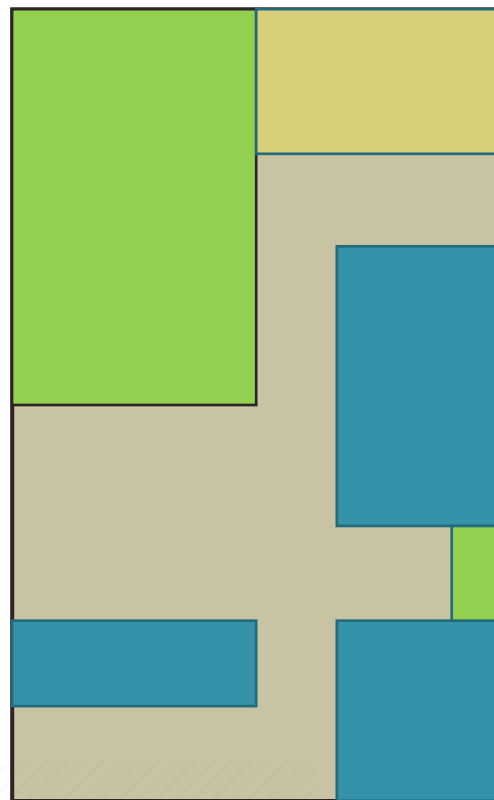
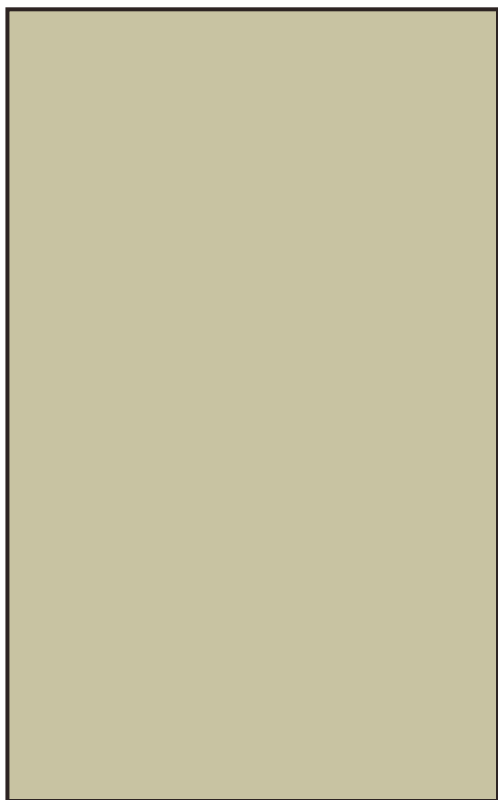
kind & samenleving

Zonering

Zonering

Dank !

Lisa Verrando en Peter Dekeyser
Kind & Samenleving vzw